

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา การจำแนกลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากร ในระดับอำเภอ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาดังสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประชากรในทุกอำเภอว่า มีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเพียงใด เพื่อจะนำ มาจัดกลุ่มและเรียงลำดับจากกลุ่มอำเภอที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับ สูงสุด จนกระทั่งถึงกลุ่มอำเภอที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำสุด เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในอำเภอหรือกลุ่ม อำเภอต่าง ๆ นอกจากนั้นประโยชน์อันสำคัญยิ่งที่จะได้จากผลของการศึกษารังนี้ ก็คือ การจัดแบ่งกลุ่มและเรียงลำดับอำเภอที่ประชากรมีลักษณะทางเศรษฐกิจและ สังคมในระดับต่าง ๆ กัน สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการเลือกสุ่ม ตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม (Stratified Sampling) ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างกว้าง ขาวในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศอีกด้วย

เนื่องจากการศึกษา การจำแนกลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประชากรในระดับอำเภอดังกล่าว เป็นการศึกษาครั้งแรกของประเทศไทย เพราะ ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยทำการศึกษามาก่อน ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง จึงมีไม่มากพอที่จะนำมาตั้งเป็นสมมติฐานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ ดังนั้นการศึกษารัง นี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อทราบข้อเท็จจริงมากกว่าเพื่อพิสูจน์สมมติฐานอันใดอันหนึ่ง อย่างไรก็ตามการศึกษารังนี้ได้ใช้แนวความคิดกว้าง ๆ โดยอาศัยความรู้ต่าง ๆ ที่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหรือสภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคมและขนส่ง การ พลังงานและชลประทาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมบางอย่างของประชากรในภาคต่าง ๆ/

ซึ่งพอจะทำให้เกิดแนวความคิดกว้าง ๆ ไปได้ว่า ประชากรในภาคกลางน่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าภาคอื่น ๆ

กรณีที่ได้วิเคราะห์ถึงความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับการศึกษานี้ ได้แก่

๑. ขนาดของการถือครองในพื้นที่เพาะปลูกโดยเฉลี่ย
๒. ขนาดถือครองในพื้นที่เพาะปลูกต่อประชากร เกษตรหนึ่งคนโดยเฉลี่ย
๓. อัตราส่วนร้อยละของพื้นที่เชิงไถหว่านที่ได้รับการชลประทาน
๔. อัตราส่วนร้อยละของที่ดินถือครองที่เป็นเจ้าของ
๕. อัตราส่วนร้อยละของประชากรชายที่ประกอบอาชีพประมง
๖. อัตราส่วนร้อยละของประชากรที่มีใบทำการ เกษตรกรรม
๗. ปริมาณเงินลงทุนของรัฐบาลในคานงานสาธารณะต่อประชากรร้อยคนในเวลาหนึ่งปี โดยเฉลี่ยจากปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ.

๒๕๑๑

จากผลของการศึกษาสรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยอำเภอในภาคกลางเป็นอำเภอที่มีขนาดของการถือครองในพื้นที่เพาะปลูกต่อที่ดินถือครองที่ใหญ่ที่สุด รองลงมาได้แก่ อำเภอในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ ประชากรเกษตรของอำเภอในภาคกลางมีที่ดินถือครองในการประกอบกร เกษตรสูงกว่าภาคอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ประชากร เกษตรของอำเภอในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตามลำดับ สำหรับคานการชลประทานปรากฏว่าอัตราส่วนของพื้นที่ทำการ เกษตรของอำเภอในภาคกลางและภาคเหนือ ได้รับความช่วยเหลือในคานการชลประทานมากที่สุด รองลงมาได้แก่พื้นที่ทำการ เกษตรของอำเภอในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีที่ดินถือครองที่เจ้าของ เป็นผู้ประกอบการ เกษตรด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาได้แก่

อำเภอในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคกลางตามลำดับ อำเภอในภาคใต้มีอัตราส่วนประชากรชายที่ประกอบอาชีพประมงมากที่สุด รองลงมาได้แก่อำเภอในภาคกลาง อำเภอในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรชายที่ประกอบอาชีพประมงในอัตราส่วนที่ต่ำที่สุด ภาคกลางเป็นภาคที่มีอำเภอที่มีประชากรที่มีใ้ทำการเกษตรในอัตราส่วนที่สูงที่สุด รองลงมาได้แก่อำเภอในภาคใต้ อำเภอในภาคเหนือ และอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ สำหรับปริมาณเงินลงทุนของรัฐบาลในคานงานสาธารณะปรากฏว่า โดยเฉลี่ยประชากรในอำเภอในภาคกลางได้รับปริมาณเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลในคานงานสาธารณะในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ประชากรในอำเภอภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ

เมื่อได้นำครรชนิทุกครรชนิมาพิจารณาประกอบการวัดระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละอำเภอ เพื่อจะเรียงลำดับและจัดแบ่งกลุ่มจากอำเภอที่มีระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูงสุด จนกระทั่งถึงระดับต่ำที่สุด โดยสมมติว่าทุกครรชนิมีความสำคัญต่อการวัดระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเท่า ๆ กัน ผลปรากฏว่าอำเภอในภาคกลางจัดอยู่ในกลุ่มที่ประชากรมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่อำเภอในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ

สำหรับการศึกษาค่าความสัมพันธ์ของระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม กับปริมาณการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลในคานงานสาธารณะ ผลปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะ

การวัดระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ของประชากรมีครรชนิที่เป็นประโยชน์ในการวัดเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากความจำกัดในข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน การศึกษาการวัดระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใดศึกษานี้ จึงมีความสามารถนำครรชนิที่คงกลาวมาศึกษาได้ครบถ้วน ครรชนิที่สามารถใช้เป็นประโยชน์

ในการศึกษาระดับความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับอำเภอ ซึ่งไม่
 ใค่น่ามาใช้ประกอบการพิจารณาการศึกษาครั้งนี้ และควรจะได้มีการศึกษาต่อ
 ไปไค่แก ผลผลิตทางการเกษตรต่อหน่วยพื้นที่ ความก้าวหน้าในทางประกอบการ
 เกษตร เช่น การไ้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง รายได้เฉลี่ยต่อ
 บุคคล อัตราภาษีรายได้ต่อบุคคล ความก้าวหน้าในทางอุตสาหกรรม อัตราส่วน
 ของประชากรนอกวัยทำงาน (Dependency Ratio) ระดับการศึกษา อัตรา
 เกิดและอัตรารตายของประชากร เป็นต้น

สำหรับผลของการศึกษาเรื่องการจัดจำแนกลักษณะทางเศรษฐกิจและ
 สังคม ของประชากรในระดับอำเภอ ซึ่งทำให้ทราบถึงภาวะทางเศรษฐกิจและ
 สังคมของประชากรในแ่งต่าง ๆ ซึ่งควรจะไปใช้พิจารณาประกอบในการคัก
 สืบนโยบายการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น การศึกษาถึงปริมาณพื้นที่ที่ได้รับ
 การชลประทานในแต่ละอำเภอ ทำให้ทราบว่าอำเภอใดได้รับความช่วยเหลือใน
 ุณการชลประทานมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจนำมาพิจารณาประกอบในการวาง
 แผน การให้ความช่วยเหลือในด้านการชลประทาน การศึกษาถึงขนาดของการ
 ดึงครองในเนื้อที่เพาะปลูก ทำให้ทราบว่าอำเภอใดพื้นที่เพาะปลูกถูกแบ่งเป็นแปลง
 ขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กเพียงใด ซึ่งควรนำมาใช้พิจารณาประกอบในการให้ความ
 ช่วยเหลือในด้านการเพิ่มผลผลิต โดยการไ้เครื่องทุ่นแรง ซึ่งเหมาะสมสำหรับ
 แปลงที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่เท่านั้น การศึกษาถึงลักษณะความเป็นเจ้าของในที่ดินครอง
 ทำให้ทราบถึงฐานะของเกษตรกร ราวามีที่ทำกินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือไม่ ซึ่ง
 ควรนำมาพิจารณาประกอบในการให้ความช่วยเหลือในด้านสินเชื่อการ เกษตร แก
 เกษตรกร เป็นต้น

สำหรับผลของการจัดแบ่งกลุ่มอำเภอที่ประชากรมีลักษณะทาง เศรษฐกิจ
 และสังคมคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน และจัดเรียงลำดับตามชั้นความเจริญทาง
 ด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น ควรนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการ เลือกลุ่มตัวอย่าง
 แบบแยกกลุ่ม ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการ วิจัยทางด้านสังคมศาสตร์

โดยเฉพาะทางสาขาประชากรศาสตร์ ซึ่งการวิจัยทางสาขานี้ในประเทศไทยยังมีน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศตะวันตก และบางประเทศในเอเชียที่ก้าวหน้าทางด้านสถิติและประชากร ดังนั้นควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านประชากรให้กว้างขวางกว่าเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้ อาทิเช่น ด้านภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย การย้ายถิ่น รวมทั้งองค์ประกอบของประชากร เช่น องค์ประกอบทางอายุ, เพศ, สถานภาพสมรส, การศึกษา, รายได้ ฯลฯ โดยแยกให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างประชากรที่มีลักษณะหรือภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่าง ๆ กัน เช่นเดียวกับประเทศที่ก้าวหน้าในทางสถิติและประชากรได้กระทำการศึกษามาแล้ว.